

13. Зазначте, яке із водосховищ України є найбільшим джерелом води для каналів:
а) Кременчуцьке;	в) Дніпродзержинське;
б) Каховське;	г) Канівське.
14. Назвіть місто, в якому виробляють фосфатні мінеральні добрива:
а) Черкаси;	в) Армянськ;
б) Калуш;	г) Суми.
15. Укажіть назву порід, в яких містяться алмази:
а) кварцит;	в) кімберліт;
б) латерит;	г) лігніт.
16. Визначте полуденну висоту Сонця в пункті ($15^{\circ}12'$ пн. ш.), якщо на паралелі 10° пн. ш. Сонце в цей день у зеніті:
а) $38^{\circ}48'$;	в) $48^{\circ}48'$;
б) $28^{\circ}48'$;	г) $41^{\circ}12'$.
17. Розрахуйте витрату води в річці, якщо її середня глибина – 1,8 м, ширина – 36 м, швидкість течії – 1,2 м/с:
а) $64,8 \text{ м}^3/\text{с}$;	в) $17,3 \text{ м}^3/\text{с}$;
б) $28,8 \text{ м}^3/\text{с}$;	г) $77,8 \text{ м}^3/\text{с}$.
18. Зазначте, гирло якої річки найвіддаленіше від трьох інших у широтному напрямі:
а) Міссісіпі;	в) Янцзи;
б) Ніл;	г) Інд.
19. Укажіть значення нормального атмосферного тиску на вершині Говерли:
а) 344 мм рт. ст.;	в) 554 мм рт. ст.;
б) 740 мм рт. ст.;	г) 780 мм рт. ст.
20. Зазначте пустелю, яку називають «кактусовою»:
а) Калахарі;	в) Сонора;
б) Атакама;	г) Гібсона.

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР

1. Назвіть етапи формування світового господарства. Охарактеризуйте основні тенденції його розвитку на сучасному етапі.

(12 балів)

2. Порівняйте товарну структуру експорту та імпорту найбільших світових економік – США та Китаю. Спрогнозуйте подальші зміни цієї структури щодо цих країн.

(12 балів)

3. Охарактеризуйте значення планктону для географічної оболонки планети.

(12 балів)

ЗАВДАННЯ
для III етапу Всеукраїнської олімпіади з географії та краєзнавства
на 2016/2017 навчальний рік
10 клас

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

(кожне завдання оцінюється в 1-бал і вимагає однієї відповіді)

1. Укажіть, яка з наведених нижче заток, є затокою Азовського моря:

а) Казантипська;	в) Каламітська;
б) Джарилгацька;	г) Каркінітська.
2. Укажіть гірську породу, яка є алюмінієвою рудою:

а) апатит;	в) халькопирит;
б) боксит;	г) базальт.
3. Визначте серед вказаних назв «гончарну столицю» України, на території якої знаходиться Національний музей-заповідник українського гончарства:

а) Косів;	в) Опішня;
б) Петриківка;	г) Вижниця.
4. Назвіть місто, яке наприкінці XIX – на початку XX століття називали «Галицька Каліфорнія»:

а) Борислав;	в) Дашава;
б) Дрогобич;	г) Долина.
5. Назвіть материнську гірську породу, на якій у степах України утворюються родючі ґрунти з найкращими водно-фізичними властивостями:

а) лес;	в) глина;
б) пісок;	г) вапняк.
6. Визначте із наведених варіантів «стара назва країни – її сучасна назва» помилковий:
 - а) Бірма – М'янма;
 - б) Берег Слонової Кістки – Кот-д'Івуар;
 - в) Заїр – Демократична Республіка Конго;
 - г) Золотий Берег – Мозамбік.
7. Знайдіть варіант, в якому вірно вказані країни, що межують одна з одною:

а) Саудівська Аравія, Ірак, Туреччина;	в) Сирія, Іран, Пакистан;
б) Лаос, Камбоджа, Таїланд;	г) Китай, Індія, Бангладеш.
8. Укажіть державу, яка НЕ входить до трійки головних експортерів залізної руди:

а) Австралія;	в) Канада;
б) США;	г) Бразилія.
9. Назвіть країну Європи, яка не входить до ЄС, але при цьому офіційну грошову одиницю має євро:

а) Болгарія;	в) Македонія;
б) Сербія;	г) Чорногорія.
10. Укажіть, які частини були на першому глобусі Бехайма:

а) Європа, Азія, Африка;	в) Європа, Азія;
б) Африка, Азія;	г) Європа, Азія, Америка.
11. Зазначте, що є прямим наслідком зміни швидкості орбітального руху Землі в різні пори року є:

а) зміна кута нахилу до площини орбіти;	в) вплив місяця;
б) зміни відстані між Землею і Сонцем;	г) вірен твердження відсутне.
12. Визначте, як називають лінію на території України, на півночі від якої переважають вітри західного напрямку, на південь – східного:

а) атмосферний фронт;	в) вісь високого атмосферного тиску;
б) фронт оклюзії;	г) вісь низького атмосферного тиску.

13. Назвіть прісне озеро:
 а) Рудольф; в) Ері;
 б) Балхаш; г) Ер.
14. Оберіть перелік типових тварин тундри:
 а) сайгак, ховрах, бабак; в) каракал, фенек, варан;
 б) карибу, лемінг, песець; г) лось, ведмідь, рись.
15. Оберіть із перелічених теплу течію:
 а) Лабрадорська; в) Перуанська;
 б) Північноатлантична; г) Бенгельська.
16. Укажіть, які типи боліт є на території України:
 а) низинні і ґрунтові; в) низинні, верхові і перехідні;
 б) верхові, долинні і ґрунтові; г) перехідні і артезіанські.
17. Оберіть групу, в якій підприємства належать до однієї галузі промисловості:
 а) ГЕС, ТЕС, акумуляторний завод;
 б) фабрика трикотажних виробів, завод полімерних матеріалів, завод хімволокна;
 в) металургійний комбінат, феросплавний завод, передільний завод;
 г) завод пластмас, лакофарбовий завод, цегельний завод.
18. Зазначте, в якій частині зображеного на фрагменті карти моря, солоність поверхневих вод улітку найменша:
 а) точка А; в) точка В;
 б) точка Б; г) точка Г.

19. Укажіть широту, на якій середня висота снігової лінії найменша:
 а) 40⁰ пд. ш.; в) 30⁰ пн. ш.;;
 б) 5⁰ пд. ш.; г) 10⁰ пн. ш.;
20. Оберіть із перелічених островів з найбільшою площею території:
 а) Великобританія; в) Ява;
 б) Калімантан; г) Хонсю.

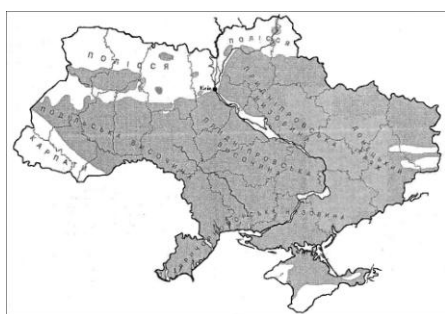
ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР

1. Дайте визначення понять «інновації», «інвестиції», «інформаційні технології». Оцініть їх роль у структурних перетвореннях господарського комплексу України. **(12 балів)**

2. Виділіть відмінності у поширених формах рельєфу та характерних корисних копалинах Балтійського, Канадського та Українського кристалічних щитів. Які два щита, із наведених, є між собою більш подібні за характеристиками рельєфу та корисних копалин? **(12 балів)**

3. Поясніть походження бурштину. До якої групи корисних копалин він належить? Наведіть приклади його промислового використання. Які проблеми пов'язані з видобутком бурштину в Україні? **(12 балів)**

- г) Полтавська, Донецька, Сумська.
13. Ліва притока Десни називається Шостка. Цю назву вона отримала від порядкового числівника шоста – шоста притока Десни від її витоку. Визначте, якого порядку буде Шостка відносно Дніпра:
- а) першого;
 - б) другого;
 - в) третього;
 - г) четвертого.
14. Оберіть тектонічні структури, для яких характерні залягання корисних копалин осадового походження в Україні і світі:
- а) тектонічні западини та передгірські крайові прогини;
 - б) тектонічні западини, плити платформ та передгірські крайові прогини;
 - в) гори зі слідами вулканічних процесів, тектонічні западини та передгірські крайові прогини;
 - г) кристалічні щити, тектонічні западини та передгірські крайові прогини.
15. Укажіть гірську материнську породу ґрунтоутворення, яка представлена на картосхемі сірим кольором:
- а) моренний суглинок;
 - б) лесовидний суглинок;
 - в) алювіальні відклади;
 - г) граніти.

16. Укажіть процес, який відбувається з повітряними масами над рівнинною частиною території України внаслідок зміни характеру підстильної поверхні:
- а) сублімація;
 - б) трансформація;
 - в) конденсація;
 - г) транспірація.
17. Зазначте, які гірські масиви Африки належать до областей герцинської складчатості:
- а) Драконові гори;
 - б) Атласкі гори;
 - в) Капські;
 - г) Ефірпське нагір'я.
18. Укажіть природну зону, для якої справедливе твердження: «Коренева система рослин розвивається переважно в горизонтальному напрямі»:
- а) савани;
 - б) широколисті ліси;
 - в) пустелі й напівпустелі;
 - г) гілеї.
19. Укажіть, яка з річок Північної Америки утворює Великий Каньйон:
- а) Міссісіпі;
 - б) Святого Лаврентія;
 - в) Ніагара;
 - г) Колорадо.
20. Укажіть, яка рівнина Євразії приурочена до молоді платформи:
- а) Східноєвропейська;
 - б) Велика Китайська;
 - в) плоскогір'я Декан;
 - г) Західносибірська.

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР

1. Чим пояснюється чітка зміна пір року на території України? Як глобальне потепління вплинуло на їх тривалість? Якими є наслідки глобальних змін клімату для України?
- (12 балів)**

2. Порівняйте будову річкових долин Дніпра і Дністра. Поясніть основні відмінності. **(12 балів)**

3. Англійський географ Хелфорд Джон Маккіндер (1861 – 1947) зазначав: «Географія – наука про теперішнє, пояснюване минулим, геологія – наука про минуле, пояснюване за допомогою теперішнього». За допомогою конкретних прикладів обґрунтуйте або ж спростуйте це твердження.

(10 балів)